

Lesmateriaal bij

De Orkestkeuken 2012

door

Holland Symfonia

Holland Symfonia
www.hollandsymfonia.com

colofon

Niets uit deze uitgave mag op enigerlei wijze verveelvoudigd of openbaar worden gemaakt, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Holland Symfonia, uitgezonderd de werkbladen voor de leerlingen.

Gemaakt door Marije de Vries

www.mpduo.nl

Maart 2012, in opdracht van Holland Symfonia

Inhoud handleiding

Tracklist	pag. 3
Voorwoord	pag. 4
Les 1	pag. 6
Lesmoment 1	pag. 12
Lesmoment 2	pag. 13
Lesmoment 3	pag. 14
<i>Bijlagen</i>	<i>pag. 15</i>
1. Akkoorden 'Een dag zonder koekjes'	
2. Akkoorden 'Kneedlied'	
3. Akkoorden 'Geef me koek!'	

Los bijgevoegd:

- Werkbladen om te kopiëren
- CD

Tracklist:

1. Stravinsky – Ouverture Pulcinella
2. Purcell – Rondo voor strijkorkest – ‘Abdelazer’
3. Viool : Bach – bourree – ‘Partita nr. 3’
4. Contrabas: Saint-Saëns – De olifant – ‘le carnival des Animaux’
5. Cello : Saint-Saëns – De zwaan – ‘le carnival des Animaux’
6. Fluit : W.A. Mozart – cadens – fluitconcert
7. Hobo :W.A. Mozart – cadens – hoboconcert
8. Klarinet: Prokofjev – fragment – ‘Peter en de wolf’
9. Fagot: W.A. Mozart – cadens – fagotconcert
10. Trompet: Neruda – cadens – trompetconcert
11. Tuba: Moessorgsky – tuba solo – ‘Schilderijtentoonstelling’
12. Hoorn: W.A. Mozart – cadens – hoornconcert
13. Trombone: G. Mahler – fragment – derde symfonie
14. B. Britten – fragment – ‘The young persons guide to the orchestra’
15. B. Britten – ‘The young persons guide to the orchestra’
16. Een dag zonder koekjes – met zang (origineel: ‘A spoonful of sugar’ uit Mary Poppins)
17. Een dag zonder koekjes – zonder zang
18. Kneedlied – met zang (origineel: ‘Teddy Bears’ Picnic’ van John Walter Bratton)
19. Kneedlied – zonder zang
20. G. Verdi - Slavenkoor
21. Geef me koek! – met zang (origineel: ‘Slavenkoor’ uit opera Nabucco van G. Verdi)
22. Geef me koek! – zonder zang

Beste leerkracht,

Binnenkort gaat u met uw klas naar 'De Orkestkeuken', een overheerlijk concert gespeeld door Holland Symfonia.

De Orkestkeuken is een wonderlijk bedrijf met een unieke formule: het jonge publiek zit aan lange tafels en wordt letterlijk omringd door een compleet symfonieorkest. Om de kinderen heen voltrekt zich een spannende theatervoorstelling, waarbij ze de muziekinstrumenten bijna kunnen aanraken. Het orkest speelt romantische en meeslepende muziek van componisten als Berlioz, Verdi, Moessorsky en Dvorak. De voorstelling gaat over eten en muziek, smaken en klankkleuren, proeven en luisteren.

Deze keer speelt De Orkestkeuken zich af in een kleine gezellige banketbakkerij waar de jonge patissier Bartel Bruin met veel plezier koekjes, muffins en brownies bakt. Zijn zingende echtgenote Flageolette is echter ontevreden. Zij wil dat haar man ambitieuzer wordt en ook eens duizelingwekkende taarten bakt, met chocoladefontein en fijn suikerwerk. Want dan worden ze misschien wel beroemd en kunnen ze eindelijk eens op vakantie! Maar Bartel Bruin is tevreden met zijn koekjes en zijn klanten. Dan staat er ineens een duister figuur in de keuken met een geheimzinnig aanbod...

Rol leerlingen

De kinderen nemen actief deel aan de voorstelling: zij zingen drie lekkere liedjes mee, namelijk 'Een dag zonder koekjes', 'Kneedlied' en het 'Geef me koek!'.

Deze liedjes kunnen aan de hand van dit lespakket worden ingestudeerd.

Uitvoerenden:

Holland Symfonia

Joan Berkhemer – dirigent

Francis van Broekhuizen – sopraan

Marijn Klaver – acteur

Siem van Leeuwen – poppenspeler

Pepijn Cladder, Jan Pieter Koch en Joris Nassenstein – regie

Lesmateriaal

Het lesmateriaal dat voor u ligt is gemaakt om uw leerlingen voor te bereiden op 'De Orkestkeuken'. Het materiaal bestaat uit 1 les en drie lesmomenten, werkbladen voor de kinderen, een cd. Op sommige plekken staat 'extra informatie', u kunt kiezen of u deze informatie behandelt met de klas.

Les 1 behandelt het symfonieorkest in vogelvlucht: de werking, de opstelling en de onderverdeling in instrumentengroepen. Wanneer een leerling zelf een instrument bespeelt is het natuurlijk leuk als hij of zij dit instrument mee zou kunnen nemen naar school.

Lesmoment 1-3 behandelen de drie liedjes die de kinderen aangeleerd krijgen en die ze tijdens het concert uit volle borst mee mogen zingen.

Mocht u geen tijd hebben om al het materiaal vooraf aan het concert te behandelen, dan verzoeken wij u om **tenminste de drie lesmomenten** te doen.

Het is van belang dat de kinderen de liedjes goed kennen!

Tijdens de voorstelling krijgen de kinderen wat te eten en drinken, maar dat is geen volledige maaltijd. Wij raden u aan om de kinderen hun eigen brood/ fruit voor die dag mee te nemen.

Ik wens u en uw leerlingen, mede namens Holland Symfonia, heel veel muzikaal plezier bij het werken aan en bezoeken van 'De Orkestkeuken'!

Marije de Vries

Holland Symfonia
www.hollandsymfonia.com

les	1
titel	Het symfonieorkest en de instrumentengroepen.
doel	De leerlingen weten wat een symfonieorkest is, ze kennen de opstelling en onderverdeling in instrumentengroepen.
tijdsduur	60 minuten (ook kunt de les ook in kortere stukjes aanbieden op verschillende momenten)
lesruimte	klaslokaal
benodigdheden	cd, cd-speler, voor elke leerling een kopie van werkblad 1, 2, 3, 3a, 3b, 3c en 3d, scharen, lijm
🎵	= luistervoorbeeld
vooraf aan de les	U heeft de cd-speler klaargezet in het lokaal. U kopieert voor elke leerling de werkbladen. U leest de les door en beluistert de fragmenten.

Inleiding **Het symfonieorkest** (10 minuten)

U vertelt uw leerlingen over het aankomende bezoek van de klas aan 'De Orkestkeuken'. Gebruik hiervoor de informatie uit het voorwoord.

U vertelt dat het schrijven (het componeren) van muziek bij 'De Orkestkeuken' wordt vergeleken met het maken van een gerecht. Een lekker recept met goede ingrediënten maken een mooi gerecht, en zo geldt dat ook voor een compositie: een goed idee met fijne muzikale ingrediënten maken een mooi muziekstuk! Net als een goede kok weet een goede componist (iemand die de muziek bedenkt en opschrijft) hoe hij of zij alle ingrediënten moet gebruiken. Een componist weet wat je op een dwarsfluit kan spelen en hoe de hoorn en fagot samen klinken. De componist weet welke noten je moet schrijven om de mensen aan het huilen te maken en hij kan je ook weer opvrolijken.

U vertelt dat de muziek uit 'De Orkestkeuken' wordt gespeeld door symfonieorkest 'Holland Symfonia'. De leerlingen zullen in deze les leren wat een symfonieorkest is en welke instrumenten er in spelen.

- **Een leerling leest het stukje ' wat is een symfonieorkest' op werkblad 1 voor;**

🎵 **U laat track 1 horen: een compleet symfonieorkest dat speelt.**

De opstelling van het symfonieorkest (5 minuten)

Op het plaatje, werkblad 2, zien we de traditionele opstelling van een symfonieorkest.

- **Bekijk met de leerlingen het plaatje en bespreek het adhv de volgende vragen:**
 - Welke instrumenten herken je?
 - Violen en altviolen houd je onder je kin en bespeel je met een strijkstok. Hoeveel violen en altviolen tel je op het plaatje? (*14 violen en 6 altviolen*), en hoeveel trompetten rechts achterin? (*2 trompetten*)?

N.b. een altviool is iets groter dan een viool en klinkt daardoor lager.

- Welk instrument klinkt harder, een trompet of een viool? Waarom zijn er dus meer violen?
- Helemaal links achteraan staat een man die het slagwerk bespeelt, hij speelt op de pauken. Waarom staat hij achter aan het orkest? (*Omdat hij het hardst klinkende instrument bespeelt. Al hij vooraan zou staan en de violen er achter, dan zou je de violen niet meer horen.*)
- Eén meneer staat met zijn rug naar je toe en zwaait met zijn armen. Hoe heet hij? (*De dirigent*). Wat doet hij? (*De dirigent beslist hoe een muziekstuk gespeeld wordt: langzamer of sneller, harder of zachter, heel woest of misschien heel mysterieus... hij geeft dat aan met handgebaren -soms mbv een dirigeerstokje- en gezichtsuitdrukkingen*)

De dirigent of regisseur kan er voor kan kiezen om de opstelling van het orkest te veranderen, zodat het orkest bijvoorbeeld in een kleinere concertzaal past. Bij 'De Orkestkeuken' zit het orkest in een U-vorm, zodat de leerlingen er tussenin kunnen zitten en alles goed kunnen volgen. Hoe de opstelling ook is, de instrumentengroepen zitten altijd bij elkaar!

De vier instrumentengroepen uit het symfonieorkest (45 minuten)

U vertelt dat elk symfonieorkest, klein of groot, uit vier groepen instrumenten bestaat. Alle instrumenten uit het orkest horen bij één van de instrumentengroepen.

De instrumentengroepen en bijbehorende instrumenten licht u afzonderlijk toe. Het kan handig zijn foto's van de instrumenten via het digibord te laten zien.

1. Snaarinstrumenten:

Snaarinstrumenten zijn de instrumenten met snaren, zoals de gitaar, de viool, de harp en ook de piano (doe de klep maar eens open, dan zie je de snaren). In een symfonieorkest zitten altijd de snaarinstrumenten die je met een strijkstok bespeelt, dit noem je strijkers: viool, altviool, cello, contrabas. Soms wordt er een piano of harp toegevoegd aan het orkest.

Extra informatie:

U vertelt (misschien a.d.h.v. een gitaar?) dat bij alle snaarinstrumenten het geluid ontstaat doordat de snaren trillen. Deze trilling wordt versterkt door de klankkast. Het geluid dat uit het instrument komt hangt af van de manier van spelen (tokkelen of strijken), het materiaal van de snaren, het materiaal van de klankkast en de vorm van het instrument (groot, klein, plat, bol, rond etc.). Het trillen van de snaren kan vergeleken worden met het in trilling brengen van de stembanden, wanneer men praat of zingt. De borstkas en het hoofd met haar holtes zijn in dat geval de klankkast.

🎵 U luistert met de klas naar track 2: alle strijkinstrumenten samen.

U vertelt dat de viool en de altviool onder de kin worden gehouden bij het bespelen. De cello houd je al zittend tussen de knieën geklemd en de contrabas bespeel je staand of zittende op een hoge kruk. Dit geeft ook aan hoe groot de instrumenten in het echt ongeveer zijn!

- U vertelt dat een lange snaar lager klinkt dan een korte snaar. Hoe groter het instrument is, hoe langer de snaar kan zijn en dus hoe lager dat instrument klinkt!
- De leerlingen bekijken werkblad 3 en knippen alle snaarinstrumenten uit.

- De leerlingen plakken de snaarinstrumenten op werkblad 3a, en schrijven de namen van de instrumenten er bij.

🎵 **U kunt de strijkinstrumenten apart laten horen op track 3-5:**

- *track 3=viool: speelt dit instrument alleen? Wat voor gevoel krijg je bij deze muziek (bijv. opgewonden) en wat zie je voor je (bijv. ik ren naar school)*
- *Track 4= contrabas: welk dier wordt uitgebeeld in de muziek (olifant)*
- *track 5= cello: het muziekstuk dat je hoort heet 'De Zwaan'. Waarom?*
- *Filmpje Youtube zoekterm 'viool en altviool' 1.41 min.= viool in vergelijking tot de altviool. De altviool is groter dan de viool. Klinkt deze lager of hoger? Luister maar...*

Extra informatie:

Waarom klinkt een lange snaar lager? Dit komt omdat een lange snaar minder trillingen per sec. kan maken dan een korte snaar die sneller in beweging is. Hoe minder trillingen, hoe lager het geluid.

Denk hierbij ook weer aan de stembanden. Een volwassen man heeft langere stembanden dan een jongetje, de stem van een man klinkt dan ook lager.

2. Houten blaasinstrumenten:

De indeling van het symfonieorkest in instrumentengroepen is al heel lang geleden gemaakt. De instrumenten die gemaakt werden van hetzelfde materiaal hoorden bij elkaar in een instrumentengroep. Tegenwoordig klopt die indeling niet meer helemaal. Zo was de dwarsfluit vroeger van hout en werd deze dus ingedeeld bij de houten blaasinstrumenten. Tegenwoordig is de dwarsfluit van metaal, maar toch hoort hij nog steeds bij de houtblazers!

U vertelt dat de klarinetten, fagotten en hobo's ook bij de houten blaasinstrumenten horen, maar ook niet helemaal van hout zijn. Er zitten metalen kleppen op deze instrumenten. Toch noem je deze instrumenten ook houtblazers, omdat de mondstukken (dus waar je door blaast) uit een of twee stukjes riet (=hout) bestaan.

Extra informatie:

- *Het riet is een doorgesneden stukje 'bamboe'. Wanneer het riet gaat trillen, dus wanneer men er op blaast, ontstaat er een toon. Dit is hetzelfde idee als wanneer je een vloeitje tussen je vingers houdt en daar op blaast.*
Bij de klarinet (en ook bij de modernere versie van de klarinet: de saxofoon) wordt een stukje riet op het mondstuk gebonden. We noemen dit een enkelriet. Bij de hobo en fagot bestaat het gehele mondstuk uit riet, namelijk twee stukjes riet die op elkaar zijn geklemd. We noemen dit een dubbelriet.
- *U vertelt de leerlingen dat alle houten blaasinstrumenten een buis hebben. Als je op de buis blaast dan gaat de lucht in de buis trillen en zo ontstaat er geluid. De verschillende tonen worden gemaakt door met de vingers of met kleppen gaatjes in de buis af te dekken. De leerlingen kennen dit systeem misschien wel van de blokfluit. Hoe de houten blaasinstrumenten klinken hangt af van de manier van aanblazen (enkel riet, dubbel riet of mondgat zoals bij de fluit), het materiaal van het instrument (hout, metaal), de vorm van het instrument (lang, kort, breed, smal, recht, gebogen). Veel houten blaasinstrumenten komen in allerlei maten voor (bijv. piccolo= hele kleine fluit, basklarinet= hele grote klarinet)*

- U geeft extra informatie over het verschil tussen klarinet en hobo (*allebei rechte instrumenten, maar de klarinet loopt van onder wijder uit. De klarinet heeft een mondstuk, de hobo een rietje*), de fagot (*de grootste houtblazer, lange pijp die je schuin houdt en waaraan een buisje zit waardoor je blaast*), en de dwarsfluit (*deze houdt je dwars vast*). Laat evt. plaatjes van deze instrumenten zien op het digibord (bij google afbeeldingen).
- De leerlingen knippen de houten blaasinstrumenten uit van werkblad 3 en plakken deze op werkblad 3b.
- De leerlingen schrijven de namen van de instrumenten bij de plaatjes.
- U vraagt aan de leerlingen welk van de houten blaasinstrumenten de langste buis heeft. Dit is de fagot en die klinkt ook het laagst! Hier zien we een overeenkomst zoals bij de snaarinstrumenten: hoe langer de buis, hoe lager de toon. Probeer maar uit met een stuk pcv-buis.

♫ **U kunt de houten blaasinstrumenten apart laten horen op track 6-9:**

- *Track 6=dwarsfluit: aan welk dier denk je als je de fluit hoort? (bijv. vogel of bij)*
- *Track 7= hobo: vind je dat dit instrument 'nasaal' klinkt? (ja)*
- *track 8= klarinet: waaraan denk je als je de klarinet hoort? (bijv. een stoombootje)*
- *track 9= fagot: Is de fagot het hoogste of het laagste instrument van de houten blaasinstrumenten? Luister maar...*

3. Koperen blaasinstrumenten:

- U vertelt dat koperen blaasinstrumenten te herkennen zijn aan hun gouden en zilveren glans, zoals trompetten, trombones (met schuif), tuba's (de grootste) en hoorns.
- Koperen blaasinstrumenten hebben allemaal een heel ander mondstuk (het gedeelte waar je door blaast) dan houten blaasinstrumenten. Het mondstuk is van metaal. Je steekt het niet **in** je mond, maar je zet het **tegen** je lippen aan. Tussen je lippen door pers je de lucht en zo ontstaat er een toon.
- Het geluid van de koperblazers komt uit de 'beker', het uiteinde van het instrument dat breder uitloopt en dat als een soort versterker dient. Denk maar aan een megafoon! n.b iemand die hoorn speelt stopt zijn/haar hand in de beker om de klank te beïnvloeden.
- U vertelt dat er twee manieren zijn om tonen uit een koperen blaasinstrument te krijgen wanneer je er op blaast: je kunt namelijk de knoppen ('ventielen') indrukken om tonen te maken of je kunt een schuif gebruiken om tonen te maken.
- Op werkblad 3c staan al twee plaatjes van koperen blaasinstrumenten. De leerlingen schrijven de namen van deze instrumenten onder de plaatjes (*tuba en trombone*).
- De leerlingen knippen de overige twee koperen blaasinstrumenten uit werkblad 3 en plakken deze op werkblad 3c. Ook bij deze instrumenten noteren ze de namen (*hoorn en trompet*).
- U vertelt dat ook bij deze instrumenten geldt: hoe groter het instrument, hoe lager dat instrument klinkt!

♪ **U kunt de koperen blaasinstrumenten apart laten horen op track 13-16:**

- *track 10=trompet en track 11=tuba. Laat de tracks achter elkaar horen en vraag aan de leerlingen welk instrument hoger klinkt?*
- *Track 12= hoorn: hoor je dat je op dit instrument zowel hoog als laag kan spelen?*
- *track 13= trombone: waar speelt deze muziek zich af?*

4. Slaginstrumenten:

- Dit zijn de instrumenten waar je op kan slaan (met je hand of met een stokje), mee kan schudden of wrijven. Bijvoorbeeld trommels (die hebben een vel), bellen, klokken, staven, bekkens etc. Ook rammel- (zoals maracas= 'sambaballen') en raspinstrumenten worden hierbij gerekend.
- U vertelt dat in een symfonieorkest geen drumstel meespeelt. De slaginstrumenten die wel vaak voorkomen zijn pauken, kleine trom, bekkens, gong, xylofoon, triangel, tamboerijn, woodblock.

♪ **U luistert met de leerlingen naar track 14. Verschillende slaginstrumenten passeren de revue!**

De slaginstrumenten die je kan horen in de juiste volgorde zijn:

- *Pauken (0.00 t/m 0.30)*
- *Bekken (0.19-0.23)*
- *Tamboerijn en triangel (0.30-0.33)*
- *Kleine trom roffels (0.42-0.45)*
- *Woodblock drie keer (0.46-0.48)*
- *Xylofoon (0.52)*
- *Castagnetten (1.03)*
- *Gong (1.09-1.12)*
- *De verschillende slaginstrumenten samen (1.15 – einde)*

- De leerlingen knippen de pauken uit van werkblad 3 en plakken deze op werkblad 3d.
- Op werkblad 3d staan nog meer slaginstrumenten, kunnen ze de namen er bij zetten? De leerlingen kunnen kiezen uit triangel, kleine trom, xylofoon en tamboerijn.

Tot slot: (zie volgende bladzijde)

Tot slot:

Luister nu samen naar 'The young person's guide to the orchestra' op 🎵 track 15.

De melodie wordt eerst door het hele orkest gespeeld. Daarna hoor je achter elkaar de verschillende instrumentengroepen uit het orkest. Het fragment eindigt weer met het orkest. In welke volgorde hoor je de instrumentengroepen voorbijkomen? (1. Orkest, 2. Houten blaasinstrumenten, 3. Koperen blaasinstrumenten, 4. Strijkinstrumenten, 5. Slaginstrumenten, 6. Orkest)

lesmoment	1
titel	lekker zingen
doel	De leerlingen kunnen het liedje 'Een dag zonder koekjes' zingen.
tijdsduur	25 minuten
lesruimte	klaslokaal, in de kring
benodigdheden	cd, cd-speler, kopieën van werkblad 4
♫	= luistervoorbeeld
vooraf aan de les	U heeft de cd-speler klaargezet in het lokaal. U kopieert voor elke leerling werkblad 4. U deelt dit werkblad pas tijdens de les uit. U luistert zelf naar 'Een dag zonder koekjes' (track 16) . De akkoorden van het liedje kunt u vinden op bijlage 1, pag. 14.

Inleiding (3 minuten)

U vertelt de leerlingen dat er ook een acteur en een zangeres meedoen aan 'De Orkestkeuken'. Zij kunnen erg mooi zingen en acteren en oefenen daar dan ook vaak en lang voor. Zingen en acteren is hun beroep. De acteur speelt in de voorstelling De Banketbakker Bartel Bruin. De zangeres speelt in de voorstelling de Vrouw van De Banketbakker Flageolette.

Beide spelers voelen zich erg op hun plaats in de voorstelling, want ze houden enorm van lekker eten en koken. Ze zoeken altijd naar nieuwe baksels, aparte ingrediënten en super verrassende combinaties.

Tijdens de voorstelling wordt het lied 'Een dag zonder koekjes' gezongen, en jullie mogen meezingen!

Aanleren lied: 'Een dag zonder koekjes' (22 minuten)

- De kinderen zitten in de kring. U deelt werkblad 4 nog niet uit. Lees het refrein voor aan de kinderen ('want een dag zonder koekjes... t/m... aan de slag!) of schrijf deze op het bord.
- ♫ Luister met elkaar naar track 16. Hoe vaak horen de kinderen het refrein? (3x). En waar gaat het liedje over?
- ♫ Luister nogmaals naar track 16. De kinderen mogen gaan staan als ze het refrein horen (en even meedansen), maar.. bij het woordje 'slag!' zit iedereen weer op zijn stoel.
- U deelt werkblad 4 uit.
- Oefen de eerste drie zinnen in spreektaal. U zegt het voor, de kinderen zeggen het na.
- ♫ Zet track 16 aan. De eerste drie zinnen worden expressief meegesproken/ gezongen, de refreinen worden meegezongen. Tijdens de twee coupletjes zingen de kinderen niet mee, maar volgen ze de tekst op hun werkblad.
- Gaan de refreinen goed? Oefen deze eventueel nog even apart.
- U zingt de coupletten zin voor zin voor, in een doorlopend tempo. De kinderen zingen u na.
- ♫ Zing met elkaar het hele lied mee met track 17. Gaat het al goed?

Verbeter waar nodig:

- Kunnen de kinderen de eerste drie zinnen op toon meezingen?
- Is het verstaanbaar? Wordt er goed gearticuleerd?
- Controleer of de rusten hoorbaar zijn (de streepjes in de tekst)
- Zijn de inzetten gelijk?
- Zijn er kinderen die de coupletten alleen of in een groepje willen/ kunnen zingen?
- ♫ Blijf het lied oefenen met behulp van track 20: de instrumentale begeleiding.

lesmoment	2
titel	lekker zingen
doel	De leerlingen kunnen het liedje 'Kneedlied' zingen.
tijdsduur	20 minuten
lesruimte	klaslokaal, in de kring
benodigdheden	cd, cd-speler, kopieën van werkblad 5
♫	= luistervoorbeeld
vooraf aan de les	U heeft de cd-speler klaargezet in het lokaal. U kopieert voor elke leerling werkblad 5. U luistert zelf naar 'Kneedlied' (track 18). De akkoorden van het liedje kunt u vinden op bijlage 2.

Inleiding

Flageolette zingt het Kneedlied, en ook dit lied mogen de leerlingen tijdens het concert meezingen.

Aanleren lied: 'Kneedlied' (20 minuten)

- Laat de kinderen met de ogen dicht luisteren naar het lied, ♫ track 18. Wat horen ze, waar zien ze voor zich, waar gaat het lied over?
- De eerste zin die Flageolette zingt is 'We mengen, mixen, verdelen, kneden, moeiteloos in de maat'. Wat is dat, 'in de maat?' Kunnen de kinderen in de maat klappen? Laat de kinderen staand meeklappen (op alle kwarten) op de muziek van ♫ track 18.
- Laat de kinderen nogmaals met de cd meeklappen. Welke twee kinderen willen tijdens het middenstuk, tussen het tweede en derde couplet, meedansen op de muziek in de kring? De rest van de klas blijft de maat doorklappen.
- Deel de tekst van het lied, werkblad 5, uit.
- Leer het lied per twee regels aan. Het tempo ligt hoog, dus het kan helpen als u een instudeer-tempo neemt zonder cd. U kunt starten met het ritmisch voorspreken van de zinnen, en deze ritmisch na te laten spreken.
- Als u het lied zelf voorzingt kunt u de akkoorden op bijlage 2 gebruiken. U kunt ook de cd-speler na elke zin (of twee zinnen) stop zetten en samen met de leerlingen de zinnen nazingen.
- Zing het lied een aantal keer mee met de cd ♫ **track 18.**
- Kunnen de leerlingen het lied uiteindelijk uit hun hoofd meezingen met de instrumentale versie ♫ **track 19?** Oefenen maar!

lesmoment	3
titel	lekker zingen
doel	De leerlingen kunnen het liedje 'Geef me koek!' zingen.
tijdsduur	25 minuten
lesruimte	klaslokaal, in de kring
benodigdheden	cd, cd-speler, kopieën van werkblad 6
♫	= luistervoorbeeld
vooraf aan de les	U heeft de cd-speler klaargezet in het lokaal. U kopieert voor elke leerling werkblad 6. U luistert naar 'Geef me koek!' (track 21). De akkoorden van het liedje kunt u vinden op bijlage 3.

Inleiding

Het derde lied dat de kinderen mee mogen zingen met het orkest is het lied 'Geef me koek!'. Een dramatisch lied, gezongen door iemand die bijna flauwvalt van de honger en een moord doet voor een koek!

Aanleren lied: 'Geef me koek!' (25 minuten)

- De muziek van dit lied is al lang geleden geschreven, namelijk in 1842! Het komt uit een echte opera, 'Nabucco', en werd geschreven door de componist Giuseppe Verdi.
- We gaan (een deel van) het originele stuk beluisteren ♫ track 20: herkennen de kinderen de muziek? Het wordt in het Italiaans gezongen. In voetbalstadions wordt deze melodie ook vaak gezongen (met een andere tekst)!
- Deel werkblad 6 uit aan de kinderen.
- Laat het lied met de nieuwe tekst, 'Geef me koek!', horen aan de kinderen: ♫ track 21. De kinderen lezen de tekst mee en proberen de woorden op de puntjes in te vullen (*n.b. de volledige tekst staat op bijlage 3*).
- U kunt het lied aanleren door het zin voor zin voor te zingen en na te laten zingen. U kunt ook de cd na elke zin stopzetten. Kunnen de leerlingen in de (langzame) cadans blijven bij het nazingen? Geef het tempo aan met uw hand.
- Op ♫ track 22 staat het lied zonder zang. De melodie van de zang is wel heel duidelijk te horen en te volgen. Zet deze track aan en laat de kinderen eerst in hun hoofd meezezen/meezingen. Vervolgens proberen ze mee te zingen op de muziek van ♫ track 22.
- Kennen de leerlingen uiteindelijk de verschillende stukjes melodie? En de overgangen? Blijven ze goed in de langzame cadans? En kunnen ze het lied uit hun hoofd meezingen met de meezingversie?

Bijlage 1

Een dag zonder koekjes

A/C# Am/C
 Steek dan je armen uit de mouwen
E/B A#dim7
 We gaan een feessie bouwen
E/B B E/B Bdim B7
 En het - orkest - speelt op z'n allerbest

Gdim7 B7 E6 B7 E6
 Want een dag zonder koekjes is een hele domme dag – hele stomme dag – hele domme dag
Gdim7 B7 E6
 Want een dag zonder koekjes is een hele domme dag
E/B B E
 Dus aan de bak en aan de slag

E6
 We hebben alles voorbereid dus hup vooruit nu met de geit
E/G# Gdim B
 Het deeg is klaar - de oven is al heet
A Bbdim7 E/B F#/C#
 En ieder koekje dat ik maak barst uit z'n voegen van de smaak
E/B B E/B Bdim7 B7
 Dus neem er één – al ben je op dieet

Gdim7 B7 E6 B7 E6
 Want een dag zonder koekjes is een hele domme dag – hele stomme dag – hele domme dag
Gdim7 B7 E6
 Want een dag zonder koekjes is een hele domme dag
E/B B E
 Dus aan de bak en aan de slag

E6
 Soms heb je pijn of veel verdriet en is er niemand die het ziet
E/G# Gdim7 B
 Dan weet ik heel precies wat ik moet doen
A Bbdim7 E/B F#/C#
 Dan roep ik 'hela! Voor de drommel! – breng mij snel de koekjestrommel
E/B B E/B Bdim7 B7
 De smaak – zo zoet – ik voel me alweer goed

Gdim7 B7 E6 B7 E6
 Want een dag zonder koekjes is een hele domme dag – hele stomme dag – hele domme dag
Gdim7 B7 E6
 Want een dag zonder koekjes is een hele domme dag
E/B B E
 Dus aan de bak en aan de slag!

Bijlage 2

Kneedlied

Cm Fm Cm Fm Cm Fm Cm Bb
 We mengen mixen verdelen kneden moeiteloos in de maat
Eb Abm Eb Abm Eb Abm Eb
 En als het deeg op een koekje lijkt dan kan het zo op de plaat
Bb Eb
 Ik wed dat het verrukkelijk smaakt omdat het met muziek is gemaakt
Ab Eb/G Ab Eb/G F7 Bb7 Eb G7
 En als ze strakjes klaar zijn gaan we smullen

Cm Fm Cm Fm Cm Fm Cm Bb
 De beste ingrediënten zijn natuurlijk van groot belang
Eb Abm Eb Abm Eb Abm Eb
 Het deeg smaakt al voortreffelijk goed maar hou jezelf in bedwang
Bb Eb
 Want versgebakken koekjes zijn - het allerbeste medicijn
Ab Eb/G Ab Eb/G F7 Bb7 Eb G7
 Je eet er nooit teveel omdat ze vullen

Cm Fm Cm Fm Cm Fm Cm Bb
 Laat me nou eens jouw koekje zien en ik zeg je wie jij bent
Eb Abm Eb Abm Eb Abm Eb
 Chaotisch of nauwkeurig, chagrijnig of attent
Bb Eb
 Want niemand maakt jouw koekje na met chocola uit Afrika
Ab Eb/G Ab Eb/G F7 Bb7 Eb
 Dus geef maar hier want anders ga ik brullen

Bijlage 3

Geef me koek!

D *A7/E*
 Hé wat hoor ik, wat rammelt daar binnen in mij
D/F# *Em/G* *E* *E/A* *A*
 Hé wat knaagt daar, wat vraagt daar om mijn aandacht
A7 *D* *A7/E*
 Hoor! Het knort en het borrelt, 't komt steeds dichterbij
D/F# *E/G* *D/A* *A7* *D*
 Oh! Ik word alsmaar zwakker verlies, langzaam mijn kracht

A/C# *E7/B* *E7* *A* *D*
 Kijk ik bezwijk, ik ga van mijn stokje, val nu al bijna flauw
A/E *E7* *A*
 Alles draait om me heen dus ik hou me maar vast aan jou

A7 *D* *A/E*
 Ik wil een koekje , een koekje van eigen deeg
D/F# *G* *D/A* *A7* *D*
 Want ik heb toch zo'n honger mijn maag, is al zo leeg

A *E7* *A*
 Geef me koek! Koek! Een koek! Ik doe een moord, voor zo'n koek!
E *A*
 Geef er twee, ik neem ze mee, kijk ik bijt.
A *E7* *A*
 Geef me koek! Koek! Een koek! Mijn koninkrijk, voor zo'n koek!
E *A*
 Geef maar snel, dacht het wel, da's een feit!

A7 *Dm/A* *A*
 Hé wat hoor ik, daar binnen in mij
A7 *Dm/A* *A*
 Hoor het knort en 't komt steeds dichterbij

D *A7/E*
 O, ik word alsmaar zwakker, val nu bijna flauw
D/F# *G* *D/A* *A7* *D*
 Alles draait om me heen dus ik hou, mij vast aan jou

F#/C# Bm D/A G E7/G# A
'k wil een koekje, van eigen deeg
A7 D

Want mijn maag is zo leeg.

F#/C# Bm D/A G E7/G# A
Ik wil een koekje, van eigen deeg
A7 D

Want ik heb toch zo'n trek!

D/A D/F# D
Mijn maag is leeg....